

LBRIS

We know
books

TOVE
JANSSON

Momitata își
scrie memoriile

Cu ilustrațiile autoarei

Traducere din suedeză
de Daniela Ionescu

arthur

Prolog 5

Cuvânt înainte 11

Capitolul unu 15

în care povestesc despre copilăria mea neînțeleasă, despre prima Experiență din viața mea, despre noaptea teribilă a evadării și descriu întâlnirea istorică cu Fredrikson

Capitolul doi 44

în care îi introduc în memorii pe Zăpnăuc și Nepăsdorm, îl prezint pe drontul Edward și zugrăvesc o imagine înflăcărată a Orcestreii Mări și a lansării ei nemaivăzute la apă

Capitolul trei 68

în care povestesc prima mea acțiune glorioasă de salvare și consecințele ei nefaste, îmi exprim câteva gânduri și fac o descriere a comportamentului damanilor de stâncă

Capitolul patru 101

în care călătoria mea pe mare culminează cu o descriere magnifică a furtunii și se termină cu o surpriză teribilă

Capitolul cinci 120

în care (după o scurtă punere la încercare a inteligenței mele) prezint familia Mimbei și povestesc despre Marele Banchet al Surprizelor, la care primesc din laba Soveranului fascinante însemne de apreciere și onoare

Capitolul șase 148

în care întemeiez o colonie, trec printr-o perioadă grea și evoc fantoma de pe Insula Ororilor

Capitolul șapte 178

în care descriu dezvelirea triumfală a Orcestei Mări preschimbate și o scufundare de probă cu peripeții în adâncul mării

Capitolul opt 197

în care fac o descriere a împrejurărilor legate de nunta lui Zăpnăuc, amintesc în trecere despre întâlnirea mea dramatică cu Momimama și, la urmă, scriu câteva cuvinte profunde de încheiere a memoriilor mele

Epilog 221

Odată, când Momi era foarte mic, tatăl său, Momitata, răci chiar în miezul cel mai călduros al verii. Momitata nu voia să bea lapte cald, cu suc de ceapă și zahăr, și nici nu voia să se bage în pat. Stătea în scrânciobul din grădină, suflându-și nasul și plângându-se că trabucurile lui au un gust îngrozitor, iar toată peluza era plină de batisatele lui, pe care Momimama le strângea într-un coșuleț și le ducea de acolo.

Când starea i se înrăutăți, Momitata se mută pe verandă și se așeză în balansoar, învelindu-se cu pleduri până la nas, iar Momimama îi prepară un grog mare cu rom. Dar era prea târziu. Grogul cu rom avea un gust la fel de rău

ca laptele cald cu ceapă, iar Momitata capitulă și se băgă în patul său din camera dinspre nord, de la mansardă. Nu mai fusese bolnav niciodată până atunci și începu să ia lucrurile teribil de în serios.

Când simți că durerea de gât se întetește, o trimise pe Momimama după Momi, Puftabac și Smiorc și îi alinie pe toți în jurul patului. Apoi îi îndemnă să nu uite niciodată că avuseseră privilegiul de a-și trăi primii ani ai vieții în preajma unui aventurier adevărat și îl rugă pe Smiorc să aducă tramvaiul din spumă de mare de pe biroul din salon. Dar Momitata era atât de răgușit, încât nimeni nu înțelese ce voia.

După ce îl înveliră bine, îi plânseră de milă, îl consolară și îi dădură dulciuri, aspirină și cărți amuzante, își luară tălpășița și ieșiră din nou la soare.

Momitata rămase acolo, din cale-afară de dezamăgit, până adormi. Când se trezi, către seară, gâtul nu-l mai durea, dar el se simțea la fel de dezamăgit. Sună din clopoțelul de lângă pat și Momimama urcă imediat scara și îl întrebă cum se simte.

— Mă simt îngrozitor, spuse Momitata. Dar n-are a face. În clipa asta este foarte important ca tu să ai grijă de tramvaiul meu din spumă de mare.

— Bibeloul din salon? spuse Momimama uimită. Ce-i cu el?

Tatăl se așează în capul oaselor în pat.

— Chiar nu știi cât de mult a însemnat pentru mine în tinerețe? întrebă el.

— Da, a fost un fel de câștig la loterie sau așa ceva, spuse Momimama.

Tatăl scutură din cap, își suflă nasul și oftă.

— E exact așa cum am crezut... spuse el. Ce s-ar fi întâmplat dacă muream azi-dimineață de la răceala asta? Niciunul dintre voi n-ar fi avut nici cea mai mică idee despre istoria tramvaiului. Probabil că e la fel și cu o grămadă de alte lucruri importante. V-am mai povestit despre tinerețea mea, dar voi ați uitat totul, bineînțeles.

— Poate vreun detaliu ici și colo, admise mama. Doar știi că memoria slăbește cu timpul... Vrei să mănânci de seară? Avem supă rece și cremă de fructe.

— Bine, spuse tatăl abătut.

Apoi se întoarse cu fața la perete și tuși sec.

Momimama rămase pe loc câteva clipe, uitându-se la el.

— Știi ceva? spuse ea. Zilele trecute, când am făcut ordine în pod, am găsit un caiet mare. Ce-ar fi să scrii o carte despre tinerețea ta?

Tatăl nu zise nimic, dar încetă să mai tușească.

— Acum ar fi cel mai potrivit, când ești răcit și nu poți să ieși afară, continuă mama. Nu se cheamă... meomorii, sau așa ceva, când scrii despre propria viață?

— Nu... memorii, spuse tatăl.

— Și apoi ai putea să ne citești ce ai scris, spuse Momimama. De exemplu, la micul dejun și la cină.

— Nu merge chiar așa de repede, răbufni Momitata ridicându-se dintre pleduri. Ce, crezi că o carte se scrie așa, bătând din palme? Nu voi citi niciun cuvânt până nu termin un capitol întreg, iar mai întâi îți citesc numai ție, și abia apoi și celorlalți.

— Da, ai dreptate, spuse mama.

După care se duse în pod să caute caietul.

— Cum se simte tata? întrebă Momi.

— Mai bine, fi răspunse mama. Iar acum trebuie să faceți liniște, fiindcă astăzi tatăl tău se apucă să-și scrie memoriile.

Capitolul unu

*în care povestesc despre copilăria mea neînțeleasă,
despre prima Experiență din viața mea,
despre noaptea teribilă a evadării
și descriu întâlnirea istorică cu Fredrikson*

ra într-o seară mohorâtă și vântoasă de august, demult, când pe treptele orfelinatului pentru momini abandonați a fost găsită o sacoșă obișnuită de piață. În sacoșă eram eu și nimeni altcineva, învelit destul de neglijent în niște ziare.

Ar fi fost mult mai romantic dacă mă găseau, de pildă, pe mușchi moale, într-un coșuleț drăguț!

Totuși Emula, care înființase orfelinatul, era interesată de astrologie (pentru nevoi casnice) și, lucru de înțeles, a studiat astrele dominante la venirea mea pe lume. Ele vesteau nașterea unui momin foarte neobișnuit și înzestrat, iar Emula s-a neliniștit că va avea probleme cu mine (geniile sunt în general considerate neplăcute, dar eu unul, cel puțin, nu m-am simțit niciodată deranjat de asta).

Poziția astrelor e o treabă remarcabilă! Dacă m-aș fi născut cu două ore mai devreme, aș fi devenit un jucător împătimit de poker și toți cei născuți la douăzeci de minute după mine s-ar fi simțit obligați (așa cum s-a și întâmplat, de altfel) să se alăture Corpului de Orchestră al Emulilor Voluntari (tații și mamele nu pot fi suficient de prudenți când aduc copii pe lume și le recomand tuturor să efectueze calcule cât mai exacte).

Oricum, când am fost scos din sacoșă, am strănutat de trei ori. Se poate să fi avut o semnificație!

Emula a pus o etichetă pe coada mea, însemnând-o cu numărul magic treisprezece, dat fiind că mai avea doisprezece momini găsiți înaintea

mea. Toți erau la fel de serioși, ascultători și disciplinați, căci Emula, din păcate, îi spăla mai des decât îi ținea în brațe (ea avea genul acela de caracter ferm căruia îi lipsesc toate nuanțele fine). Iubite cititor, imaginează-ți o casă în care toate camerele, dispuse în rânduri ordonate, sunt pătrate și vopsite în culoarea maro-roșcată a berii. Nu mă crezi? Casele de momin ar trebui să fie pline cu cele mai surprinzătoare cotloane și colțișoare, scări, balcoane și turnuri, ați spune voi. Da, dar nu și asta! Și chiar mai rău: nimeni nu avea voie să se trezească noaptea să mănânce, să vorbească sau să se plimbe. (Abia dacă aveam voie să facem pipi!)

Nu-mi era îngăduit să iau cu mine gândăcei și să-i păstrez sub pat! Trebuia să mănânc și să mă spăl la ore fixe! Trebuia să-mi țin coada într-un unghi de patruzeci și cinci de grade când salutam! O, cine poate povesti asemenea lucruri fără să verse un potop de lacrimi?

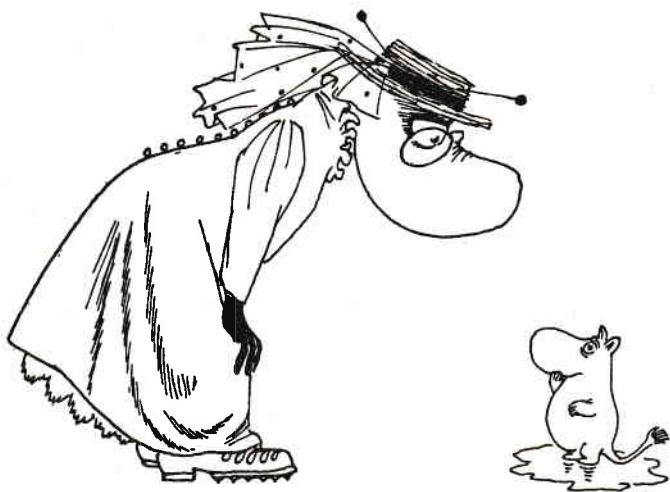
Stăteam în fața oglinzii din hol și mă uitam adânc în ochii mei triști și albaștri în timp ce încercam să pătrund secretul vieții mele. Cu nasul în labe, oftam: „Singur! Lume crudă! Ce

“ți-e scris în frunte ți-e pus!” și alte asemenea cuvinte triste, până mă simțeam ceva mai ușurat.

Eram un copil de momin foarte singuratic, așa cum se întâmplă mai întotdeauna cu talentele înnăscute. Nimeni nu mă înțelegea, cu atât mai puțin eu însumi. Desigur, am remarcat diferența dintre mine și ceilalți copii de momini. Aceasta consta în primul rând în incapacitatea lor jalnică de a se mira și a se minuna.

Eu o întrebam, de exemplu, pe Emula de ce totul era așa cum era, și nu invers.

— Frumos ne-ar mai sta! îmi răspundea Emula atunci. Poate vrei să spui că nu e bine așa cum e?

Nu-mi dădea niciodată vreo explicație ca lumea și am început să simt tot mai tare că încerca să scape de mine, ignorându-mi întrebările. „Ce, când?“ și „Cine, cum?“ nu au nicio importanță pentru emuli.

Odată am întrebat-o de ce eu eram eu, și nu cu totul altcineva.

— Ghinion pentru amândoi! Te-ai spălat? a venit răspunsul Emulei la această întrebare importantă.

Eu am continuat:

— Dar de ce tu ești un emul, și nu un momin?

— Tatăl și mama mea au fost emuli, slavă cerului, a răspuns.

— Și mamele și tații lor? am întrebat eu.

— Emuli! a strigat Emula. La fel și mamele și tații acestora, și părinții lor înainte și așa mai departe. Du-te acum și te spală, altfel o să mă enervez!

— Ce îngrozitor! Nu se sfârșește niciodată? Cândva trebuie să fi existat o primă mamă și un prim tată.

— Asta a fost atât de demult, încât nu trebuie să ne mai pese, a spus Emula. De altfel, de ce să se sfârșească?